

Rękojmia a gwarancja

Konsumenci jako słabsza strona umowy zawieranej z przedsiębiorcą, naturalnie potrzebują ochrony prawnej, na wypadek ewentualnych nieuczciwych zachowań sprzedawcy. Ochronę taką gwarantuje im rękojmia i gwarancja. Na wstępie warto wspomnieć, że należy traktować je jako dwie osobne instytucje, które działają od siebie w pełni niezależnie. Oznacza to, że skorzystanie z rękojmi, nie wyłącza skorzystania jednocześnie również z gwarancji.

Rękojmię gwarantują przepisy Kodeksu Cywilnego oraz ustawy o prawach konsumenta. Kodeks Cywilny wskazuje, że w przypadku, gdy zakupiony towar ma wady, sprzedawca jest za nie odpowiedzialny względem kupującego. Chodzi tutaj zarówno o wady fizyczne, jak i prawne. Wada fizyczna objawiać się będzie w szczególności tym, że dany towar:

- 1) nie ma właściwości, które rzecz tego rodzaju powinna mieć ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub przeznaczenia;
- 2) nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego, w tym przedstawiając próbkę lub wzór;
- 3) nie nadaje się do celu, o którym kupujący poinformował sprzedawcę przy zawarciu umowy, a sprzedawca nie zgłosił zastrzeżenia co do takiego jej przeznaczenia;
- 4) rzecz została kupującemu wydana w stanie niezupełnym.

Towar będzie miał też wadę, jeśli został przez sprzedawcę źle zamontowany i uruchomiony, ale też jeśli zrobił to sam kupujący postępując zgodnie z dołączoną instrukcją. Wadą prawną będzie natomiast to, że rzecz sprzedana jest własnością innej osoby i sprzedawca sprzedał ją bezprawnie.

Jeśli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może złożyć oświadczenie o obniżeniu ceny albo odstąpieniu od umowy, chyba że sprzedawca niezwłocznie i bez nadmiernych niedogodności dla kupującego wymieni rzecz wadliwą na wolną od wad albo wadę usunie. Należy jednak zaznaczyć, że przepisy kodeksowe dotyczą rzeczy sprzedanych przed 1 stycznia 2023 r.

Od 1 stycznia 2023 r. na podstawie zmian ustawy o prawach konsumenta, kupujący może dochodzić tych roszczeń, jeśli rzecz sprzedana była niezgodna z umową zawartą ze sprzedawcą.

Towar zgodny to taki:

- 1) którego opis, rodzaj, ilość, jakość, kompletność i funkcjonalność, a w odniesieniu do towarów z elementami cyfrowymi – również kompatybilność, interoperacyjność i dostępność aktualizacji jest zgodny z umową;
- 2) towar, który jest potrzebny konsumentowi do celu, o którym powiadomił przedsiębiorcę najpóźniej w chwili zawarcia umowy i który przedsiębiorca zaakceptował;
- 3) nadaje się do celów, do których zazwyczaj jest używany.

Kolejność przysługujących uprawnień się nie zmienia. W wypadku pierwszej reklamacji można ubiegać się o naprawę towaru albo jego wymianę. Dopiero gdy przedsiębiorca odmówi usunięcia wady albo wymiany, konsument otrzyma prawo do obniżenia ceny lub odstąpienia od umowy.

Gwarancja natomiast jest zupełnie dobrowolna do udzielenia przez przedsiębiorcę. Reklamację na jej podstawie można złożyć, jeśli dana rzecz nie ma właściwości określonych w oświadczeniu gwarancyjnym. Obowiązki gwaranta, czyli osoby udzielającej gwarancji (może to być sprzedawca, ale nie musi), w praktyce polegają na zwrocie zapłaconej ceny, wymianie rzeczy bądź jej naprawie oraz zapewnieniu innych usług.

Termin na skorzystanie z gwarancji określa oświadczenie gwarancyjne, w praktyce jest to zazwyczaj 2 lata od dnia wydania towaru kupującemu konsumentowi. Termin 2 lat to również termin na ujawnienie wady towaru w przypadku rękojmi. Chodzi w tym o to, że w terminie 2 lat, wada musi wystąpić, żeby skutecznie ubiegać się np. o jego wymianę na nowy.

Zarówno instytucja rękojmi, jak i gwarancji, ma na celu szczególną ochronę praw konsumenta w jego stosunkach z przedsiębiorcami. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że pomoc w bardziej złożonych sprawach dotyczących rękojmi i gwarancji można otrzymać w biurze Miejskiego, bądź Powiatowego Rzecznika Konsumenta.

Artykuł powstał w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie CIVIS SUM zadania publicznego pt.: „Prowadzenie punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie Powiatu Żagańskiego w 2023 r.” finansowanego ze środków przekazanych przez Powiat Żagański.